

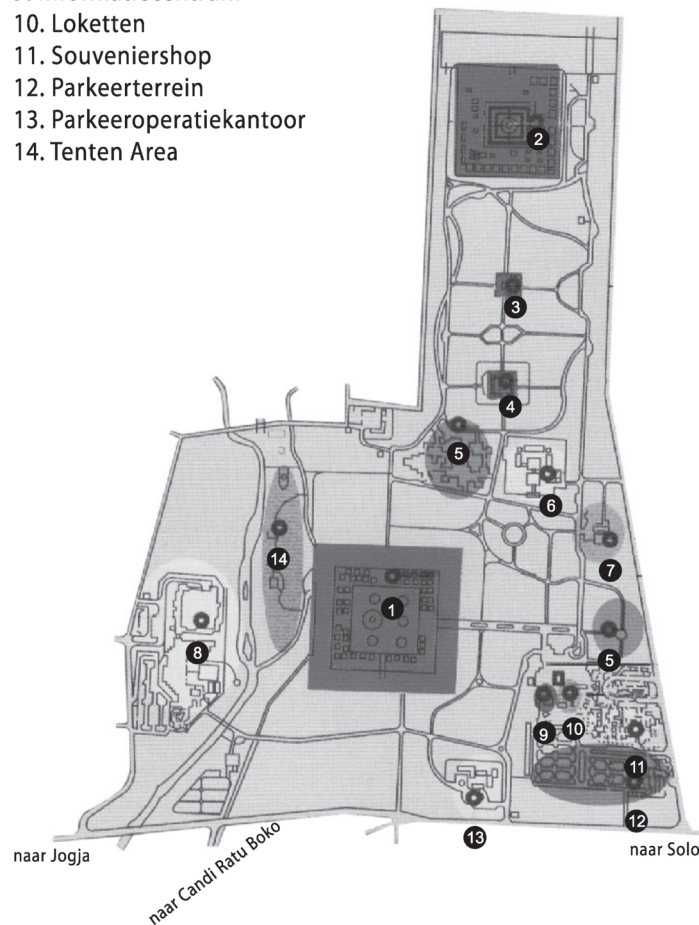
Tussen Candi Prambanan en Candi Sewu bevindt zich de complexen Candi Lumbung en Candi Bubrah. Beiden hebben een Boeddhistische achtergrond. Candi Lumbung bestaat uit een hoofdtempel en 16 Candi Perwara die op één rij staan en samen een vierkant vormen rondom de hoofdtempel. De plattegrond van de hoofdtempel bestaat uit een 20-hoekig kruis met een vooruitstekend gedeelte aan alle vier de zijden. Candi Bubrah heeft de plattegrond van een vierkant van 18,5 M2 en kijkt uit naar het oosten. De aanwezigheid van deze Boeddhistische tempels, met inbegrip van Candi Asu (Candi Gana) ten oosten van het Candi Sewu complex wordt verondersteld te zijn verbonden met de symbolisering van de micro en de macro kosmos weergegeven in de vorm van een mandala (lay-out van het complex) waarbinnen Candi Sewu de centrale plaats inneemt.

De tempels in het Taman Wisata Candi Prambanan complex zijn niet alleen rijk geornamenteerd en adembenemend gezien vanuit een architecturaal oogpunt, maar ze bevatten ook belangrijke lessen voor de huidige en toekomstige generaties. Van deze tempels kunnen we veel te weten komen over hun technologie en bouwplannen, de natuurlijke en milieu omstandigheden en het sociale leven in het verleden. De aanwezigheid van de Hindoeïstische Candi Prambanan en de nabijgelegen Boeddhistische tempels laat ook zien hoe hoog de religieuze tolerantie in het verleden was. Met de aanwezigheid van deze grote tempels was het terrein van Candi Prambanan in het verleden verondersteld een grote bijzonderheid te bezitten gezien vanuit milieu aspecten maar ook van de spirituele potentie die het bezit. Op deze wijze kunnen we ons een beeld vormen van het bijzonder religieuze karakter van de Prambanan streek.

LEGENDA

1. Candi Prambanan
2. Candi Sewu
3. Candi Bubrah
4. Candi Lumbung
5. Speelterrein
6. Archeologisch en Audio Visueel Museum
7. Restaurant
8. Open Ramayana Toneel
9. Informatiecentrum
10. Loketten
11. Souvenirsshop
12. Parkeerterrein
13. Parkeeroperatiekantoor
14. Tenten Area

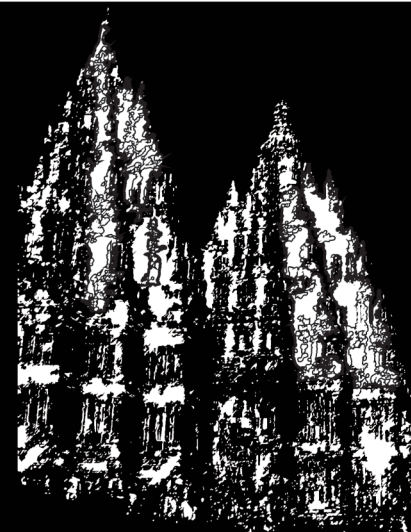
PT. TAMAN WISATA CANDI
BOROBUDUR, PRAMBANAN & RATU BOKO [PERSERO]
 Jl. Raya Yogya - Solo Km 16, Prambanan,
 Yogyakarta 55571 - INDONESIA
 Tel. +62 274 496 402, Fax. +62 274 496 404
 corporate@borobudurpark.co.id

PRAMBANAN KANTOOR
 Tel. +62 274 496 401 / 496 405
 CALL CENTER : (024) 8646 2345

SMS CENTER
0815 0100 0900

Prambanan

www.borobudurpark.co.id

Candi Prambanan is de grootste Hindoe tempel ter wereld. De tempel is een onderdeel van een tempel complex dat door de UNESCO is vastgesteld als Wereld Erfgoed nr. C 642 in 1991 onder de naam Prambanan Temple Compound (Prambanan Tempel Complex). Het complex bestaat uit Candi Prambanan, Candi Sewu, Candi Lumbung, Candi Buhrah en Candi Asu (Candi Gana). Op dit moment maken de tempels deel uit van het Taman Wisata Candi Prambanan complex, met uitzondering van Candi Gana.

GESCHIEDENIS

Candi Prambanan is gebouwd omstreeks de negende eeuw en ingewijd door Rakai Pikatan, een van de vorsten van het koninkrijk Oud Mataram in 778 Saka /856 AD. De Tempel is gewijd aan de God Siwa zodat het toendertijd ook Siwagrha (Het Huis van Siwa) werd genoemd. De tempel bestaat uit drie concentrische hoven waarvan het eerste hof het meest heilige gedeelte is dat zich danook in het midden bevindt. In het eerste hof bevinden zich 16 tempels, in het tweede 224 terwijl het derde hof geen tempels bevat. Het totaal aantal tempels in het complex bedraagt derhalve 240.

Het eerste hof met 16 tempels bestaat uit drie hoofdtempels namelijk Candi Brahma, Candi Siwa en Candi Wisnu, 3 tempels voor hun rijdieren, 4 Candi Kelir, 2 Candi Apit, en 4 Candi Patok. De positie van Siwa als oppergod in de Hindoe religie is weerspiegeld in de afmetingen van de tempels. Candi Siwa is met 47,6 meter hoog de allergrootste van de drie tempels terwijl Candi Brahma en Wisnu slechts 33 meter hoog zijn. Candi Siwa heeft vier tempelkamers waarvan hoofdkamer op het oosten uitkijkt en waarin zich een beeld van Siwa Mahadewa bevindt. De kamer op het noorden bevat een beeld van Durga/Durgasahasuramardhini, de westelijke kamer een beeld van Ganesha en de kamer op het zuiden een beeld van Agastya. Candi Brahma en Wisnu bevatten elk slechts een kamer met daarin een beeld van Brahma en Wisnu.

De tempels in het eerste hof zijn zeer rijk geornamenteerd. De meest bijzondere ornamentatie is in de vorm van leeuwen ingeklemd tussen kalpataru/levensbomen met twee hemelschepselen in de vorm van een vogel met een mensenhoofd kinara (mannetje) en kinari (vrouwetje) aan de linker en rechterzijde. De kinara-kinari zijn ook vaak vervangen door heiligen of door andere dieren. Deze vorm van ornamentatie is alleen te vinden op Candi Prambanan zodat het ookwel het Prambanan motief wordt genoemd.

Aan de binnenkant van de ommuring van Candi Siwa en Candi Brahma zijn reliefs van het Ramayana aangebracht terwijl op Candi Wisnu reliefs van het Kresnayana zijn uitgebeeld.

Op het tweede hof staan 224 Candi Perwara opgesteld in vier rijen. Op dit moment zijn er echter al veel van verdwenen en resten er nog 117 Candis. Het grootste gedeelte van de Candi Perwara zijn ruines en slechts twee ervan zijn gerestaureerd. De Candi Perwara van het tweede hof kijken uit naar de vier windrichtingen allen met het eerste hof aan hun achterzijde. De Candi Perwara zijn ongeveer 14 meter hoog.

DE RAMAYANA RELIEFS

De reliëfs van Candi Roro Jonggrang beelden Hindoe verhalen uit op esthetische wijze. De panelen die het verhaal van het epos Ramayana uitbeelden bevinden zich op de ondergallerijen van Candi Siwa en Candi Brahma. Ze beginnen op Candi Siwa naar links vanaf de trap aan de oostzijde en gaan door met de richting van de klok. Ze vertellen van Prins Rama van het Koninkrijk Ayodya die een incarnatie is van de God Wisnu die naar de aarde is afgedaald. De beelden vormen voorbeelden van verhalen die op prachtige wijze zijn uitgebeeld.

Het dansdrama Ramayana is in essentie een traditioneel dansdrama zonder lange dialogen en vormt een spectaculere theateropvoering met verhalen over helden, tragedie, liefde en onderdrukking die worden opgevoerd ter volvoering van de toeschouwers. De voorstelling vindt 's avonds plaats op het open toneel met Candi Roro Jonggrang op de achtergrond en is werkelijk een bewonderingswaardig schouwspel.

DE LEGENDE VAN RORO JONGGRANG

De legende verhaalt van een vorst, genaamd Bandung Bondowoso die wil trouwen met de beeldschone prinses, Roro Jonggrang, de dochter van Koning Boko. Maar, de prinses wijst hem op verfijnde wijze af door hem te verzoeken in een nacht 1000 tempels te bouwen. Bandung Bondowoso neemt de test aan en hij zet een leger geesten aan het werk om hem te helpen. Tegen de ochtend hoort Roro Jonggrang dat Bandung Bondowoso bijna klaar is met zijn arbeid en ze maakt haar dienstvrouwen wakker en draagt ze op om op hun rijstblokken te stampen en rijststro te branden zodat het net zou zijn alsof het ochtendgloren is aangebroken. Dit maakt dat de

geesten er snel vandoor gaan zonder hun werk af te maken. Als Bandung Bondowoso hoort van de gemene list van Roro Jonggrang wordt hij woedend en hij spreekt een vloek over haar uit zodat ze verandert in een beeld van een beeldschone vrouw die vaak het beeld van Roro Jonggrang wordt genoemd. In werkelijkheid is het echter het beeld van Durga/Durgamahasuramardhini, de ega van de God Siwa dat zich bevindt in de noordelijke kamer van Candi Siwa. Vanwege deze legende wordt de Candi Prambanan ook vaak Candi Roro Jonggrang genoemd.

CANDI SEWU

Candi Sewu zou beter het Candi Sewu Complex kunnen worden genoemd. Het is gelegen ten noorden van Candi Prambanan. Oude inscripties die informatie over Candi Sewu bevatten zijn Prasasti Kelurak van 782 AD en Prasasti Manjusigrha van 792 AD. Prasasti Kelurak is gevonden nabij het Candi Lumbung complex en bevat loftuitingen en eerbewijzen aan Tri ratna en memoriseert de bouw van het beeld van Manjusri. In Prasasti Manjusigrha wordt melding gemaakt van de vervolmaking van het complex Wajrasana Manjusigrha in 714 Saka ofwel 792 AD. Uit beide Prasasti blijkt dat naast het feit dat het Candi Sewu Complex een Boeddhistische achtergrond heeft, we ook mogen veronderstellen dat de periodisering en verbeelding van het Candi Sewu complex ooit een architectonische ontwikkeling heeft doorgemaakt in verband met technische en symbolische aspecten. Volgens verschillende experts werd de bouw van het Candi Sewu Complex werd geïnitieerd door Rakai Panangkaran, de vorst die het langst over Oud Mataram regeerde, namelijk 38 jaar.

Het Candi Sewu Complex bestaat uit 249 gebouwen bestaande uit een hoofdtempel, acht Candi Apit en 240 Candi Perwara. De plattegrond van de hoofdtempel is een kruis met 20 hoeken, het heeft een hoofdkamer en 4 bijkamers. De toegangspoort is aan de oostelijke zijde. De Candi Perwara en Candi Apit zijn gelegen op het tweede hof. De Candi Perwara staan in vier rijen en vormen vier lange, concentrische rechthoeken. Er zijn acht Dwarapala beelden (Reuzen die de toegangen bewaken) die staan bij de vier ingangspoorten tot het tweede hof, aan elke zijde één, terwijl ze naar elkaar kijken. De Dwarapala beelden zijn enorm groot en elk gemaakt van één brok steen.

